

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Moklso ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAINORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

ŽPV NUSTATYMAS MENSTRUACINIAME KRAUJYJE, ATLIEKANT GIMDOS KAKLELIO VĖŽIO PATIKRĄ

Darbo autorė. Gabija ŽILINSKIENĖ, VI kursas.

Darbo vadovė. Asist. dr. Diana BUŽINSKIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Akušerijos ir ginekologijos klinika.

Darbo tikslas. Apžvelgti mokslinę literatūrą apie žmogaus papilomos viruso (ŽPV) nustatymą menstruaciniame kraujyje, atliekant gimdos kaklelio vėžio patikrą.

Darbo metodika. Literatūros apžvalga atlikta naudojantis *PubMed* duomenų baze. Naudoti raktiniai žodžiai: „HPV“, „human papillomavirus“, „menstrual blood“, „menstrual pad“, „menstrual hygiene products“, „uterine cervical cancer“, „cervical neoplasm“, „screening“, „early detection“. Nustatyti paieškos kriterijai: publikacijos anglų kalba, publikavimo metai nuo 2010 m. iki 2024 m. Atlikus literatūros paiešką, pagal raktinius žodžius rasta 10 publikacijų. Perskaičius pavadinimus ir santraukas, atrinktos 6 publikacijos, atitikusios paieškos kriterijus. Visos atrinktos publikacijos – pilno teksto straipsniai, vienas iš jų – sisteminė apžvalga. Išanalizavus atrinktus straipsnius, atlikta aprašomoji literatūros apžvalga.

Rezultatai. Gimdos kaklelio vėžys yra 4–ta dažniausiai diagnozuojama onkologinė liga moterims visame pasaulyje. Persistuojanti aukštos onkogeninės rizikos genitalijų arba lytinių takų ŽPV infekcija yra vienas svarbiausių rizikos veiksnių, sąlygojančių gimdos kaklelio vėžio išsivystymą. Reguliarus dalyvavimas gimdos kaklelio vėžio prevencinėje programoje – efektyvi antrinė gimdos kaklelio vėžio prevencijos priemonė, ženkliai sumažinanti mirties riziką nuo gimdos kaklelio vėžio. Šiuo metu dažniausiai atliekami atrankinės patikros dėl gimdos kaklelio vėžio tyrimai yra onkocitologinis gimdos kaklelio tepinėlis – PAP testas ir gimdos kaklelio aukštos rizikos žmogaus papilomos viruso tyrimas – AR ŽPV tyrimas. Abu minėti tyrimai gali būti atlikti tik ginekologinės apžiūros metu. Įrodyta, jog savarankiškas mėginio paėmimas atrankiniam tyrimui (pvz. tamponėliu, šepetėliu, šlapimo surinkimas), padidina moterų dalyvavimą patikros programose. Pastaruoju metu tiriamas ir vertinamas dar vieno alternatyvaus ir neinvazyvaus savarankiško mėginio paėmimo metodo priimtumas ir tinkamumas ŽPV nustatymui – menstruacijų kraujo surinkimas iš menstruacinio įklotu. Dviejuose iš penkių analizuotų tyrimų buvo tiriamos moterys su ikivėžiniais gimdos kaklelio pakitimais ir/ar su teigiamu AR ŽPV gimdos kaklelio tyrimu bei kontrolinė grupė; viename tyrime – anksčiau niekada netirtos moterys; viename – bendrajai ginekologo apžiūrai atvykusios reprodukcinio amžiaus pacientės, davusios informuotą sutikimą, su/be AR ŽPV anamnezėje; viename – moterys su patvirtintu teigiamu gimdos kaklelio AR ŽPV tyrimu. Tiriamųjų skaičius svyravo nuo 106 iki 558. Visuose analizuotuose tyrimuose, tyrimo dalyvių buvo paprašyta pateikti menstruacijų metu panaudotus higieninius

įklotus ar alternatyvias naudojamas asmens higienos priemonės, tik viename tyrime tiriamosioms buvo išdalinti specialūs modifikuoti medvilniniai įklotai (*Q-Pad*) su išimama juostele sauso kraujo lašo mėginiui. Dvejuose iš analizuotų tyrimų buvo griežtai nurodyta pateikti pirmąją/antrąją menstruacijų dieną panaudotus higieninius įklotus, kiti tyrimai griežtų nurodymų tiriamosioms nepateikė, tačiau vienas jų prašė pateikti kelis higieninius įklotus, panaudotus skirtingomis menstruacijų dienomis. DNR iš tiriamosios medžiagos išskirta pagal sauso kraujo lašo protokolą, DNR amplifikacijai atlikta polimerazės grandininė reakcija. ŽPV DNR nustatymo menstruaciniame kraujyje jautrumas nagrinėtuose tyrimuose svyravo nuo 75 proc. iki 97,7 proc., specifiskumas – nuo 93,1 proc. iki 98 proc.. Nustatyta, jog ŽPV DNR tyrimui tinkamas bet kurią mėnesinių dieną surinktas menstruacijų kraujas, tačiau, dėl gausesnio kraujavimo, rekomenduojama tyrimui pateikti antrąją mėnesinių dieną panaudotą higieninį įklotą. Viename iš analizuotų tyrimų, buvo vertinamas tiriamosios medžiagos surinkimo priimtumas – nė viena tiriamoji nepareiškė diskomforto dėl tiriamosios medžiagos surinkimo, o 94 proc. tiriamųjų, esant galimybei, rinkęsi pateikti menstruacijų metu panaudotą modifikuotą higieninį įklotą kaip alternatyvą tiriamosios medžiagos iš gimdos kaklelio surinkimui ginekologinės apžiūros metu.

Išvados. Žmogaus papilomos viruso nustatymas menstruaciniame kraujyje yra potencialus neinvazinis atrankinės patikros dėl gimdos kaklelio vėžio tyrimas, galintis padidinti moterų dalyvavimą prevencinėje programoje. Nors analizuotų tyrimų rezultatai labai svarbūs mokslui bei klinikinei praktikai, tačiau reikalingi didesnės apimties populiacijos tyrimai.

Raktažodžiai. Žmogaus papilomos virusas; menstruacijų kraujas; gimdos kaklelio vėžys; vėžio prevencijos programa.